
Notitie naar aanleiding van de concept kernwaarden Sociaal Domein

Februari 2019

Inleiding

Kernwaarden zijn de bouwstenen die de grondbeginselen vormen voor alles in het sociaal domein. De kernwaarden geven onze identiteit aan - wie wij zijn - en bepalen wat wij belangrijk en waardevol vinden. De kernwaarden sturen welke beslissingen wij nemen, hoe wij zaken organiseren (b.v. processen) en wat wij doen (b.v. het gedrag dat wij vertonen). Kernwaarden zijn belangrijk omdat ze veel bepalen. Daarom moeten kernwaarden SMART geformuleerd zijn.

Tijdens de vergadering van de Commissie Samenleving van februari 2019 zijn de nieuwe concept kernwaarden voor het sociaal domein voor de gemeente Geldrop-Mierlo gepresenteerd. In de commissievergadering van maart 2019 zal een oordeelsvorming kan plaatsvinden. Omdat de vraag aan de fracties is gesteld of er commitment is voor de gepresenteerde kernwaarden heeft de DGG-fractie deze notitie geschreven.

De komende jaren zullen de kosten voor de zorg een belangrijke stempel gaan drukken op de gemeentelijke financiën. Tot vorig jaar waren er nog reserves die het mogelijk maakten om tekorten op te vangen, maar de bodem van dit potje is bereikt zodat we de komende jaren zullen moeten bezien hoe we de zorg voor onze inwoners kunnen blijven betalen. Dit gegeven speelt mee in het vaststellen en invullen van de kernwaarden. We willen namelijk niet iets aan onze inwoners beloven dat we niet kunnen waarmaken.

In het kernakkoord 2018-2022 is vastgelegd dat het uitgangspunt is en blijft dat we de huidige kwaliteit van de dienstverlening handhaven en het sociale gezicht van onze gemeente op peil houden. Doelstelling is om in 2022 de taken binnen het sociaal domein binnen het – door de gemeenteraad – beschikbaar gestelde budget uit te kunnen uitvoeren.

Als samenleving moeten onze inwoners ervan bewust zijn en blijven dat er mensen in ons midden zijn die wel wat hulp kunnen gebruiken. En dat veel van de maatschappelijke voorzieningen niet mogelijk zijn zonder de hulp van vrijwilligers. Hulp vragen, krijgen en geven moet weer normaal worden. Zowel voor individuen als voor verenigingen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen in het gehele sociale domein op grond van de Wmo, Jeugdwet en de Participatiewet. Het achterliggende idee is dat de gemeente lokaal beter tot oplossingen op maat kan komen, die aansluiten bij de behoeften en mogelijkheden van hun inwoners. Hierin zitten al een aantal belangrijke kernwaarden opgesloten.

De burger en de gemeente gaan samen in gesprek, waarbij de individuele behoeften en mogelijkheden centraal staan in plaats van de beperking of de zorgvraag. In goed overleg wordt gekeken naar de mogelijkheden van de burger zelf en die van zijn sociale omgeving. Als de burger met behulp van het eigen netwerk redelijkerwijs niet in staat is om mee te doen in de gemeenschap, kan een beroep worden gedaan op ondersteuning door de gemeente. Hierbij wordt eerst verkend of een (meer

doelmatige) algemene of collectieve voorziening toereikend is. Individuele voorzieningen zijn beschikbaar indien een collectieve voorziening ontoereikend is.

Voor de DGG moeten hierbij kleinschaligheid, kwaliteit en maatwerk de basisprincipes zijn. “Kennen en gekend worden” vormt een cruciaal element bij het versterken van de gemeenschap. Initiatieven die dit bevorderen moeten daarom versterkt worden. Ondanks de financiële druk die op de uitvoering van de WMO ligt moeten we in Geldrop-Mierlo het huidige niveau van dienstverlening vast zien te houden.

Het welzijn van mensen is een subjectief gegeven; ieder mens staat op zijn eigen manier in zijn/haar omgeving en ervaart die ook als zodanig. Het is daarom van belang dat de overheid op het gebied van welzijn maatwerk levert en niet alles bindt in een bureaucratische soep waar alleen ambtenaren in mogen roeren om duidelijkheid te zien.

Klantvriendelijkheid en gemakkelijke toegang tot allerlei zorgen en diensten moeten eigenlijk heel gewoon zijn. De DGG wil terugdringing van allerlei bureaucratische regels. Iedereen, die met zorg en welzijn te maken heeft aan de andere kant van de balie, moet ervan doordrongen zijn dat regels er zijn voor de mensen en niet andersom: dat is dus kijken “door de ogen van de burger”!

Terugdringen van (bureaucratische) regels. Actief stimuleren van sport en deelname aan culturele activiteiten. De burgers actief betrekken bij de ontwikkeling en toekomst van onze gemeente. Het gemeentelijk apparaat heeft een sterke invloed op het welbevinden van haar burgers. Door meer dan voorheen zaken te beoordelen “door de ogen van de burger” kan de gemeente beter inspelen op de wensen van haar burgers en beleid voeren dat past bij haar burgers en daarmee de eigenheid van de gemeente versterken.

Jeugdzorg

De gemeente is verantwoordelijk voor zowel preventie en jeugdhulp als de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Het doel hiervan is het versterken van de eigen kracht van de jongere en van diens gezin en sociale omgeving. Niet alleen moet voorkomen worden dat overheidsbemoeienis leidt tot zorgafhankelijkheid. Die bemoeienis moet juist actief bijdragen aan het versterken van het zorgend en probleemoplossend vermogen van de jongere en zijn omgeving. Gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid om de jeugdhulp voor jeugdigen, ouders en professionals herkenbaar en laagdrempelig te organiseren. Dit betekent dat jeugdigen en hun ouders binnen de gemeente terecht kunnen met vragen en zorgen over de opvoeding, ontwikkeling, geestelijke gezondheid of veiligheid van een kind. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk in de eigen omgeving van het kind en het gezin geboden. De uitgangspunten van eigen kracht en één gezin, één plan, één regisseur staan hierbij centraal.

De DGG is van mening dat de focus bij de jeugdzorg moet liggen op talenten en competenties van jeugd, ouders en hun sociale netwerk. De zorg moet aansluiten op de ondersteuningsbehoefte van ouders, jeugdigen en hun sociale netwerk. Bij de inrichting van zorg voor jeugd moet het maatschappelijk middenveld, de algemene en collectieve voorzieningen voor de jeugd versterkt en uitgebouwd worden. De jeugdige en de opvoeder staan centraal. Er wordt niet doorverwezen; als het nodig is schuiven specialisten aan. De eigen kracht van de hulpvragers wordt versterkt.

De gepresenteerde kernwaarden

De DGG ziet dat de concept kernwaarden t.b.v. visie en strategie sociaal domein nog onvoldoende concreet is om resultaten te verwachten. Het is een te moeilijke opgave om de ruim opgezette kernwaarden te comprimeren tot uitvoerbare doelen. Zoals aangegeven is de DGG van mening dat de kernwaarden concreter en smarter moeten worden geformuleerd. Ook worden er in de omschrijvingen van de kernwaarden allerlei begrippen gehanteerd waarvan de betekenis onduidelijk blijft waardoor de bedoeling verder vertroebeld wordt. Wat moeten we bijvoorbeeld verstaan onder “zij zijn eigenaar van hun verhaal” onder “het echte gesprek” of onder “de geest van de uitvoering”.

Mogelijk heeft deze indruk te maken met het ontbreken van een onderliggende doelstelling die de basis vormt voor de kernwaarden.

Door de veralgemeniseringen en vage omschrijvingen zouden de hier omschreven “kernwaarden” op elke gemeente kunnen worden geplakt. Wat hier gemist wordt is de relatie tot onze lokale gemeenschap. Wat maakt dat deze kernwaarden een maatpak vormen voor onze gemeente, voor Geldrop-Mierlo?

De elf kernwaarden, zoals ze in de notitie “concept kernwaarden t.b.v. visie en strategie sociaal domein” geformuleerd staan, zijn naar de mening van de DGG geen kernwaarden maar juist een uitwerking van een algemene formulering van kernwaarden. Om de juiste vervolgstappen te kunnen moeten we eerst uitgangspunten formuleren die specifiek gericht zijn op de gemeente Geldrop-Mierlo. We stellen daarom voor om een pas op de plaats te maken en alvorens we overgaan tot een volgende fase eerst de kernwaarden specifiek gericht op de gemeente Geldrop-Mierlo en SMART te formuleren om een goed fundament te leggen voor een visie op en beleid over het sociaal domein. Wat willen we bereiken (doelstelling) en waarom doen wij dit op deze manier zijn hier de onderliggende kernvragen.

In het Kernakkoord 2018-2022 is hiervoor al een aanzet gegeven: “Wij willen aan een lokale gemeenschap bouwen waarin we elkaar bij de hand nemen. Een gemeenschap waarin de meerderheid niet zijn weg kiest zonder rekening te houden met of te luisteren naar de minderheid.

Dat betekent dat we op alle niveaus stimuleren dat mensen en groepen en dus ook bestuur en burgers met elkaar communiceren, kennis, gevoelens en informatie delen. Dit kernprogramma is gebouwd op deze fundamentele kernwaarde van “inclusiviteit”. Wij geloven dat alleen op die wijze Geldrop-Mierlo nu en in de toekomst een vitale gemeenschap kan blijven.”

Voorstel

De DGG stelt voor om aan de hand van een concrete doelstelling drie hoofdthema’s te formuleren met daarin concreet geformuleerde kernwaarden. Als vingeroefening hebben de elf concept kernwaarden gegroepeerd naar die hoofdthema’s. Dit zouden we graag in een workshop vorm verder uitwerken met de overige fracties.

A. Maatschappelijk ingesteld

- Bewust inclusief en divers.
- Een leven lang leren.
- Een duurzaam en solidair sociaal domein
- Wij zijn persoonlijk en dichtbij.

B. Voorwaarden voor succes

- Eén situatie, één samenhangende aanpak.
- Samen op "eigen" kracht.
- Een passende aanpak voor elke situatie: maatwerk.
- Continue zelfverbetering.
- Ruimte bieden aan vernieuwing.

C. Actief te werk

- Preventief werken en "normaliseren".
- Gelijkwaardig en transparant samenwerken.

Slot

Om terug te komen op de oorspronkelijke vraagstelling "Is er binnen de DGG-fractie commitment voor de gepresenteerde kernwaarden sociaal domein?" is het antwoord op dit moment "Nog niet."

Maar we willen graag met het college, de ambtenaren en de overige fracties werken aan een doelstelling, hoofdthema's en kernwaarden waar we ons samen met anderen aan kunnen committeren.